

PROSVETA

GLASILLO SLOVENSKIE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Letnje dnevične novice medelj in pravilnik.

LASTNIK SLOVENSKIE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cena člankov po delovnih dneh je 25 centov.

Naravnina: Zadnjih desetih letov (človek Čehoslovački) in Canada \$5 na leto, \$1.50 na leta v tri meseca; Chicago in New York \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.50 na tri meseca.

Kontakt za vse, kar teme včasih s lastom:

"PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenia National Benefit Society

Letnje dnevične novice člankov in podprtosti

Osnovnična: United States (človek Čehoslovački) in Canada \$5 per year; Chicago and New York \$4.50 per year.

Adress:

"PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ali živimo že v socialistični družbi?

Socialisti trdijo, da je sedanja družba kapitalistična, ki se loči od socialistične kot noč od dneva. Vprito te trditve ti vstanejo oficijeljni organi, ko je stavka železničarjev visela na niti in pridejo z "dokazi," da ameriško ljudstvo lastuje ameriške železnice. Kajne, malo smela trditve! Vendar pa meddržavna trgovska komisija to trdi na način v svojem zadnjem poročilu, ki mora zadovoljiti vsakega še tako zagrizenega kazuista*.

Gospodje so pozabili pri svojem vtemeljevanju, če je res 600,000 železničnih delničarjev, da ta številka predočuje komaj 1½% prehivalstva v Združenih državah. Številka sama pove, da smo šedalec od tega, da bo ljudstvo lastovalo železnice, posebno še posmidimo, da so med temi delničarji tudi taki, ki lastujejo po eno ali dve delnice. Taki delničarji imajo toliko govoriti pri upravi železničnih družb, kot ima turški sultani ukazovati v Združenih državah. Ali to dejstvo gospodov pri meddržavni trgovski komisiji prav nič ne ženira, zato navajajo v svojem poročilu:

"Banke nimajo manj kot \$2,500,000 železničnih vrednosti. V teh bankah je naložen denar njih vlagateljev, vsled tega so ti vlagatelji odvisni od železnice zavojijo njih dohodkov; vsled tega so vlagatelji in banke lastniki železnice."

Citatelji ne smejejo se takemu dokazovanju. Gospodje misljijo resno, kar trdijo. Če nadalje izvajamo po logiki teh gospodov, prihajamo še do drugih zaključkov:

"N. pr. v Philadelphia so tri banke imajo za \$123,214,000 železne banke za \$123,214,000 železničnih vrednost. Iz tega sledi, da ti vlagatelji lastujejo železnice. Njih vloge z ozirom na železnice znašajo na glavo \$330 in obresti od te železnice znašajo med \$12 in \$12 na leto. Iz tega je razvideti, da vlagatelji lastujejo železnice."

Če nadaljujemo s takimi dokazi pridejo še do lepih in nepobitnih zaključkov:

"Na podlagi gorenjega izvajanja je 11,109,499 vlagateljev v Združenih državah. Seveda mi ne vemo, če banke ali vlagatelji lastujejo za \$3,666,134,670 železničnih vrednost." Kdo pravzaprav lastuje te železnične vrednote — banke ali vlagatelji — nima pri tem dokazovanju nič opraviti, če bi mi prav rekli, da vlagatelji nima besede pri upravi bank, k vajeju lahko plakajo za težko pristojenim in od ust odorganim denarjem, če ena ali druga izmed teh bank bankrotira. Poročilo svirvi, da so vlagatelji in banke lastniki železnice in pri tem naj ostanete:

Iz tega zopet sledi, da teh 12,000,000 vlagateljev ki so narašli na to število, ker je treba šteti finančne truse in druge finančne zavode, ki hranijo tudi železnične vrednote, štejemo kot družiske očete ali glave družin. To dokazuje, da je 40,000,000 odbor, skoraj polovica odvisna od dohodkov železnic in njih oseb."

Drugi tajnik poroča, da se je udeleževal odborovih sej in vodil zapisnik.

Gl. blagajnik poda poročilo, ki se nanaša na finančno poročilo gl. tajnika. Na interpolacijo, zakaj ni izdelal posnebnega poročila, je odgovoril, da se popolnoma strinja z računi gl. tajnika.

Poročilo gl. poohlašenca se nanaša na naznanila, ki jih je prejemal od gl. tajnika za prekrbitev pooblastil od dedičev za izplačevanje posmrtnin.

Za njim poroča vrhovni zdravnik, ki je bila vest v nasprotju z niz dr. Evec, o svojem delu.

Nato se citajo besedilke in zaključi seja. Poročevalci,

In če gremo po tej poti naprej, prihajamo do zaključka, da praktično vsakdo nekaj lastuje, vi pa ne. Tako imamo n. pr. tobačni, oljni, jeklarski trust in še mnogo drugih trustov. Njih vrednostne papirje, ki so vredni milijarde in milijarde, imajo banke in vsaka banka ima vlagatelje.

S takimi dokazi prihajajo ljudje in hočejo dokazati ljudstvu, da je socializem nepotrebен, ker ga že imamo. Dopovedati nam hočejo, da siromašen delavec ravno tako lastuje premogovnike in oljne studece kot Rockefeller, da so banke, katerim zapoveduje finančni kralj Morgan, splošna ljudska last.

Tudi taki dokazi ne bodo obranili kapitalizma, ker vanje lahko verjamejo le še solarčki v prvem in drugem razredu ljudske šole, ki smatrajo vsako pravljico za čisto in golo resnico. Na odražene in normalne ljudi pa ne pravijo vtič, da hočejo dokazati da črna barva ni črna, ampak je bela.

Konvenčija društva Barbara v Forest City, Pa.

Gl. predsednik Peterrel poroča, da je vedno skušal izpolniti svojo dolžnost, da je delal kolikor mogoče v korist in napredek organizacije. Tajnik ni imel popolnoma vse urejeno v svojem uragu ob času, ko je on nastopil predsedništvo, zato je bil prisiljen dovoliti mu pomočnika za dobo 60 dni.

Gledate prešenj in pritožb boste pojasnili, kadar pride to na red. Priporoča združenje društva Barbare z drugimi podpornimi organizacijami in vidi v tem najboljši korak za obstoj in boljšo bodočnost. Ko je prvikrat prišel v Forest City, je uvideval potrebo, da se glavni urad preseli v druge prostore, in je naročil glavnemu tajniku, da preskrbi primeren prostor, kar se je pa šele pred enim mesecem zgodilo.

Prvi gl. podpredsednik K. Zalar izjavlja, da je vedno delal po društvenih pravilih in v soglasju z glavnim predsednikom; da mu je bila svoječasno dana naloga, da preskrbi glavnemu uradu nove prostore, kar pa ni mogel takoj storiti, ker ni bilo mogoče najti primernih prostorov.

Drugi gl. podpredsednik Louis Tavar poroča, da nima važnih poročil. Delal je v korist društva, kolikor mu je bilo mogoče.

Gl. tajnik Telbar čita račune od 1. januarja 1914 do 30. junija 1916.

Del. Bognar vpraša po izčrpanju številk, koliko denarja je bilo v blagajni za časa zadnje konvenčije in zakaj ni napravil poročilo od 1. julija 1913 do 30. junija 1916.

Gl. tajnik Telbar odgovarja, da mu vsled novega sistema pri knjigovodstvu, kateri je bil uveden s 1. januarjem 1914 ni bilo mogoče še sestaviti skupnega računa.

Del. Bognar se ne zadovolji z odgovorom in ponovno zahteva,

da brat glavnega tajnika sporoči konvenčni bilaneco dne 30. junija 1913. Glavni tajnik izjavlja, da je bilo ob navedenem času v blagajni denarja \$21,836.78.

Del. Bognar vpraša, zakaj je bila bratu gl. predsedniku izplačana svota \$433.45 poleg njegove plače. Glavni predsednik odgovarja, da je moral v času njegovega poslovanja večkrat iti izven mesta po opravljenih in, da ta sveta reprezentira dnevnic, vozne stroške, poštarino in razne stroške, ki so v zvezi z njegovim uradom. Sledijo vprašanja in interpelacije zaradi posameznih izdatkov. Gledate čeka od svote \$74.00 glasečega se na Josip Zalarja, odgovarja glavni tajnik, da se ta ček ni izplačal, nego da je brat Zalar prejel samo \$24.00 in da se mora razlika od \$50.00 pripisati organizaciji.

Proti zmljanju mesede.

Birmingham, Ala., 13. septembra.

American Bakeries Company je znila delavkam plačo za 25 odstotkov. Dobivale so po 4 cente od sto komadov, ki so jih zavile. Družba je naznala, da bo odslej plačevala le 3 cente od 100 komadov. Posledica je bila, da so delavke začrtajkale. Pred začrtajkami delavke niso bile organizirane zdaj se pa so organizirale, ker se zavedajo, da jih le organizacija lahko povede do zmage.

Cudna so pota bojkota.

Minneapolis, Minn., 13. septembra.

Ravnatelj Northern gledališča je tožil unijo operatorjev za kinematografska gledališča za \$1,300 odškodnine, obenem je pa prosil za sodnijsko prepoved, ki naj tem organiziranim delavcem

ZGORAJ: Kako se vozijo ob času cestnoželeznične stavke v New Yorku.

ZDOLAJ: Stavkokasnki motornik v omrežju, da kamen ali kaj drugega ne zadene njegove buče.

Iz delavskega sveta.

(Nadaljevanje iz prve strani)

konecem julija proglašili splošno stavko, da izvojujejo osemurni delavnik, so dosegli s to pridobitivo veliko zmago. Podjetje Midvale je eno največjih te vrste in manjše tvrdke, ki so se do sedaj trdrovratno vpirale in niso hoteli priznati osemurnega delavnika, se bodo morale sedaj hočeš noček potati, ali pa izgubiti naročila.

Gledališče je pričelo postajati prazno in sedaj se ravnatelj pritožuje na sodišču, da ni želel takega oglašanja. Čudno, a?

Kdo se krega s pametjo?

San Francisco, Cal., 13. septembra. — Na seji združenih strokovnih organizacij, ko je prišel osemurni delavnik in stavka kuharjev na dnevni red, se je rev. Stidger izjavil o osemurnem delavniku sledi:

"Vsak človek, ki ima možganje, da misli z njimi, in pravi, da je osemurni delavnik krivična zahitev,

— Ne vemi, če je bil že kak dopis v Prosveti iz tega kraja, zato se oglašam jaz s par vrstami.

Delavske razinere so tu še priljubljeno dobre, dela se vsaki dan,

— Delavci se pa ravna po prostoru.

Slovencev nas je le malo v tem kraju, zato nimamo svojega društva, ampak pripadamo podpornejšem društvom in socialističnim klubom po večjih slovenskih naseljih v okolici.

Rojaki, volitve so pred durnimi, ne pozabite kaj je vaša dolžnost.

Vse mogoče stranke nam priporočajo svoje kandidate, toda za nas delavce je le ena stranka in ta je socialistična. Ne volite kandidatov, ki vam jih priporočajo kapitalisti in od njih plačani listi, ker

ne bodo nikdar delali za vaš dobrobit, ampak storili bodo tisto,

kar jim bodo ukazali vaši izkoriscenje.

Rojaki, volitve so pred durnimi, ne pozabite kaj je vaša dolžnost.

Vse mogoče stranke nam priporočajo svoje kandidate, toda za nas delavce je le ena stranka in ta je socialistična. Ne volite kandidatov, ki vam jih priporočajo kapitalisti in od njih plačani listi, ker

ne bodo nikdar delali za vaš dobrobit, ampak storili bodo tisto,

kar jim bodo ukazali vaši izkoriscenje.

Priporočamo tudi rojakom, naj

širijo debro delavsko časopisje,

kot je Prosveta. Iz delavskih listov zajemajo delavce izobražbo

in zavest, da so oni tisti, ki vzdržujejo cel svet in da so upravljeni do vseh ugodnosti, ki jih nudijo.

Ne vemi, če je bil že kak dopis v Prosveti iz tega kraja, zato se oglašam jaz s par vrstami.

Delavske razinere so tu še priljubljeno dobre, dela se vsaki dan,

— Delavci se pa ravna po prostoru.

Slovencev nas je le malo v tem kraju, zato nimamo svojega društva, ampak pripadamo podpornejšem društvom in socialističnim klubom po večjih slovenskih naseljih v okolici.

Rojaki, volitve so pred durnimi, ne pozabite kaj je vaša dolžnost.

Vse mogoče stranke nam priporočajo svoje kandidate, toda za nas delavce je le ena stranka in ta je socialistična. Ne volite kandidatov, ki vam jih priporočajo kapitalisti in od njih plačani listi, ker

ne bodo nikdar delali za vaš dobrobit, ampak storili bodo tisto,

kar jim bodo ukazali vaši izkoriscenje.

Priporočamo tudi rojakom, naj

širijo debro delavsko časopisje,

kot je Prosveta. Iz delavskih listov zajemajo delavce izobražbo

in zavest, da so oni tisti, ki vzdržujejo cel svet in da so upravljeni do vseh ugodnosti, ki jih nudijo.

Ne vemi, če je bil že kak dopis v Prosveti iz tega kraja, zato se oglašam jaz s par vrstami.

Delavske razinere so tu še priljubljeno dobre, dela se vsaki dan,

— Delavci se pa ravna po prostoru.

Slovencev nas je le malo v tem kraju, zato nimamo svojega društva, ampak pripadamo podpornejšem društvom in socialističnim klubom po večjih slovenskih naseljih v okolici.

Rojaki, volitve so pred durnimi, ne pozabite kaj je vaša dolžnost.

Vse mogoče stranke nam priporočajo svoje kandidate, toda za nas delavce je le ena stranka in ta je socialistična. Ne volite kandidatov, ki vam jih priporočajo kapitalisti in od njih

VRADARJI CENTRALNIH SIL NA ZBORU.

Berlin, 13. sept. — Veliki vojni zbor se vrati nekje na iztočni fronti. Na zboru so nemški cesar, bolgarski kralj, avstrijski prestolonaslednik, nemški državni kancler Bethmann-Hollweg in turški vojni minister Bevler paša. Vse Nemčija pričakuje z največjim zanimanjem izida te konferenca. Razume se, da glavne točke posvetovanja so predvsem militarni tudi problem hranje, kateri je postal zelo akuten za Nemčijo. Druga uobičajenja so, da bodo vladarji centralnih sil na tem zboru izdejali načrt za zimsko kampanjo na Balkanu, kjer vlada vselej ostra zima. Bethmann-Hollweg je izjavil, da bo naznani zaključke zavora ob otvoritvi nemškega parlamenta 28. t. m.

KRIŠ NA GRŠKEM.

Atene, 13. sept. — Neuradno je razglašeno, da je kralj Konstantin naprosil M. Dimitrakopoulusa, da naj sestavi novo ministrstvo in zadnjih je sprejel ponudbo. Dimitrakopoulos je gorak priatelj zavezniških, a kljub temu so zavezniški presenečeni, kajti pričakovali so, da se bo kralj gotovo obrnil do Venetelosa.

Po konferenci s kraljem je Dimitrakopulos izjavil: "Prička je ura, ko se mora Grška odločiti, da li ostane trajno neutralna ali bi intervencija na strani entente. To vprašanje se mora rešiti, kadar je Rumunsko v vojni. Program presežne vlade je bil zelo čemer. Bolgarska invazija nam je vzela veliko bojnega materiala, ki je zdaj v rokah Bolgarov."

Rumunski general je našel smrt v Donavi.

Berlin, 13. sept. (brezžično, Sayville). — Iz Sofije poročajo, da je skušal rumunski general Bearabesku, poveljnik garnizije v Turtukiju, pobegniti v čolnu proti Donave, ko je trdnjava padla. Bolgarski topovi so razbili čoln in general se je potopil.

Turki poročajo o uspehu.

Berlin, 13. sept. — Iz Carigrada poročajo uradno, da so bili Rusi odbiti v okolišu Ognota v turški Armeniji. Turške čete, v Perziji prodirajo dalje.

ZA PREOBRAZ MEHIKE.

Evropske države zahtevajo, da plačajo Zedinjene države 400 milijonov dolarjev odškodnine.

New London, 13. sept. — Predsednik Wilson je včeraj konferiral z mirovnimi komisarji na svetu ustanovitve farmarske banke, ki jih obenem pričakuje, da bo izginili vzroki za kronične revolucije, brevladje in banditovanje ob meji in v notranjih krajih Republike.

Dalej je rekel predsednik, da upa Carranza in njegovim reformam; obenem pričakuje, da bo Carranza vresničil zemljiške reforme in dovolil odpuščenju vojakom po kos zemlje, karor se bodo naselili in pozabili na vojskovjanje in revolucionarne želje. Sedanji sistem tlačanstva med peoni je ozigosal Wilson kot glavni vzrok splošne nezadovoljnosti med nižjimi mehiškimi masami.

Wilson je nadalje odločno izjavil, da Zedinjene države ne bodo nikdar intervirale v Mehiki. Ako se bo Carranza držal svojih načel, ki jih zdaj naglaša, in uvedel naredbe, ki bodo jamčile Mehiki več svobode in blagostanja, tedaj je dolžnost Zedinjenih držav — je reklo predsednik — da kooperirajo s Carranzo in mu pomagajo urediti notranje zadave Mehike. Mirovna konferenca naj pošče sredstva in pota za socialno, politično, industrijsko in gospodarsko regeneracijo (preporod) mehiške republike.

Washington, 13. sept. — Vojni urad poroča: "Ponovni italijanski napadi na gore Spil in med Adizo in Astego so bili z velikimi izgubami za slovence. Na kraški planoti prečaka sovražni topniki o-

pojedli v dolini Travenatice in na slemenu Cima Bo in gore Nero. Avstrijski ero spuščali bombe na Gorice in Peter Skode ni bilo."

ITALIJANSKI FRONTI JE VSE PO STAREM.

Berlin, 13. sept. — Vojni urad poroča: "Ponovni italijanski napadi na gore Spil in med Adizo in Astego so bili z velikimi izgubami za slovence. Na kraški planoti prečaka sovražni topniki o-

pojedli v dolini Travenatice in na slemenu Cima Bo in gore Nero. Avstrijski ero spuščali bombe na Gorice in Peter Skode ni bilo."

Washington, 13. sept. — Tu kraj kroži vznemirjujoča vest, da je državni oddelek prejel obvestilo, da bodo Nemčija, Anglija in Francija predložila vladu Zedinjenih držav račun za povrnitev škode, ki jo trpijo interesi omnenih držav v Mehiki, odkar je tam revolucija. Nemčija je baje že naročila svojim konzulom v Mehiki, da ni treba nadlegovati Carranza za odlikodanino v imenu nemških državljanov. Omenjene

države vtemeljujo svojo akcijo s tem, da naj boda Zedinjene države odgovorne za preteklo škodo v Mehiki, kdo nameščajo nadzorovati notranje zadeve sosedne republike.

El Paso, Tex., 13. sept. — V Chihuahua City, Torreonu in drugod, po severni Mehiki je zavdal velik strah med prebivalstvom vsled tajnih eksekucij, ki jih izvršuje vlada nad pristaniščem Ville. Nad 125 obsojenec je bilo že usmrčenih.

Ameriške vesti.

(Nadaljevanje iz preve strani)

Pittsburgh, Pa., 13. septembra. — V pisarni advokata A. M. Carilina Jr., ki se nahaja v poslopju Blackwell, so detektivi zalotili 15letnega William Campbelja, ko je hotel odpreti blagajno, da jo posusi. Pri njem so našli nad steklenicami.

Lovain, O., 13. septembra. — V ladjedelnici American Ship Building Company so spustili v vodo veliki parnik "Herbert F. Black", ki je lastnika Donnerjeve parobrodne družbe v Bufalu. Parnik je dolg 525 čevljev in manj lahko nalože 10,000 ton tovora.

Detroit, O., 13. septembra. — Izdana je bila nova adresna knjiga in založniški knjige cenijo prebivalstvo v Detroitu na \$20,778 duš. V letu 1910 je mesto Detroit stelo le 465,766 prebivalcev.

Muskogee, Okla., 13. septembra. — Dovetindevedeset polnoletnih Indijancev, ki pripadajo petim rodovom v Oklahomi, plačujejo zvezni dohodinski davki, ki znaša \$21,948. Njih dohodki znašajo \$2,438,838 in prihajajo od olja.

Washington, D. C., 13. septembra. — Združene države so imelo približno \$15,000,000 mesečnih troškov za vzdrževanje 100,000 milijarjev in 45,000 regularnih vojakov v Mehiki in ob njeni meji. Do sedaj je bilo izdanih že \$70,000,000, kakšnih 50,000,000 dollarjev bodo znašali pa še nadaljnji troški.

Vozni troški za 15,000 milijarjev od meje do njih doma bodo dosegli približno en miljon dolarjev.

Homatije v Mehiki niso poceni.

Spokane, Wash., 13. septembra. — Komisar George W. Morris, član odbora za zvezne farmarske banke, ki je tukaj odvorni zaslišanje radi ustanovitve farmarske banke, je dejal, da je na potu sklical, da je dejal, da je na potu sklical, da od vseh farmarjev v trinajstih državah na zapadu, da komaj pričakujejo, da se ustanove farmarjev kot sporno točko zaradi položaja na meji. On je zato, da se Mehika popolnoma reorganizira socialno in gospodarsko, da bodo izginili vzroki za kronične revolucije, brevladje in banditovanje ob meji in v notranjih krajih Republike.

Dalej je rekel predsednik, da upa Carranza in njegovim reformam; obenem pričakuje, da bo Carranza vresničil zemljiške reforme in dovolil odpuščenju vojakom po kos zemlje, karor se bodo naselili in pozabili na vojskovjanje in revolucionarne želje. Sedanji sistem tlačanstva med peoni je ozigosal Wilson kot glavni vzrok splošne nezadovoljnosti med nižjimi mehiškimi masami.

Wilson je nadalje odločno izjavil, da Zedinjene države ne bodo nikdar intervirale v Mehiki. Ako se bo Carranza držal svojih načel, ki jih zdaj naglaša, in uvedel naredbe, ki bodo jamčile Mehiki več svobode in blagostanja, tedaj je dolžnost Zedinjenih držav — je reklo predsednik — da kooperirajo s Carranzo in mu pomagajo urediti notranje zadave Mehike. Mirovna konferenca naj pošče sredstva in pota za socialno, politično, industrijsko in gospodarsko regeneracijo (preporod) mehiške republike.

Washington, 13. sept. — Tu kraj kroži vznemirjujoča vest, da je državni oddelek prejel obvestilo, da bodo Nemčija, Anglija in Francija predložila vladu Zedinjenih držav račun za povrnitev škode, ki jo trpijo interesi omnenih držav v Mehiki, odkar je tam revolucija. Nemčija je baje že naročila svojim konzulom v Mehiki, da ni treba nadlegovati Carranza za odlikodanino v imenu nemških državljanov. Omenjene

države vtemeljujo svojo akcijo s tem, da naj boda Zedinjene države odgovorne za preteklo škodo v Mehiki, kdo nameščajo nadzorovati notranje zadeve sosedne republike.

Denver, Colo., 13. septembra. — Tu kraj je silen način na Fordove automobile, odkar je bila cena znižana na \$350. V delavnici, v kateri sestavljajo automobile, dečajo noč in dan. Največ kupcev je med farmarji, ki semkaj prihajajo iz vseh krajev države Colorado. Nekateri farmarji čakajo v mestu, da je automobile dovršeni.

Delavnica v Denverju je začela za 2000 automobilev in dela se z vsemi močmi, da zadovoljiti Carranza za odlikodanino v imenu nemških državljanov. Omenjene

Kelsey, Minn., 13. septembra. — Lars Holme, železniški predstavnik na Missabe železniški in Joe Mihalek, ki stane pri njem na Wallace, sta ustrelila dva velika črna medveda na vrtu za hišo.

Ko je Mihalek stopil na vrt, je zagledal medveda na vrtu. Tekel je po lovsko puško in pričel streljati nanju. Pričela mu je posnati munition, ko mu je bil v trencu trenotki prišel Holme na pompol. Medveda sta se obrnila proti Mihaleku in bilo bi pogreben, da ni pravoddano prišel Holme in ju pomagal vbiti.

Medveda tehtata od 200 do 300 funtov.

Baltimore, 13. septembra. — Na angleški parnik "Berwind" so ukrali jeklene železniške tračnice za Francijo in druge zavezniške države. Vse tračneje je načrtovali 200,000 ton.

Washington, 13. septembra. — Državni department je obvestil ameriškega poslanika Bliss v Parizu, da zahteva od francoske vlade pojasnilo, zakaj so zavezniške ladje due 4. septembra bombardale in zrušile ameriški konzulat v Aleksandreti, v turški Aziji.

New York, 13. septembra. — Odkar je pričela vojna, se je silno povečalo izvoz mesha v Evropo.

V letu 1914 se je izvezilo mesha 445,000,000 funtov. Prihodnje leto je izvoz mesha narastel na 885,000,000 funtov, v letu 1916 pa je 1,339,000,000 funtov.

Pittsburgh, Miss., 13. septembra. — Robert Linder, ki je pred 26 leti vzbil William Stewarta, se je sam izročil šerifu. Linder je vzbil Stewarta, ker ni hotel dovoliti, da Linder poroči njegovo hčer.

Linder je kasneje poročil Stewartovo hčer, ki je pa kmalu umrla.

Seattle, Wash., 13. septembra. — A. U. Anderson & Co., ki ima svoj sedež v Copenhagenu, gradi trgovsko brodovje za trgovino ob pacifičnem obrežju, ki bo stalo \$22,000,000. Parniki bodo pluli pod ameriško zastavo. Delo za štirinajst ladij je že oddano ladje.

Washington, 13. septembra. — Glavni poštarski urad Burleson je odgovoril s pismom na očitke senatorja Shermanna iz Illinoisa. Senator očita glavnemu poštarnemu, da so bili na njegovih plantazi v Texasu zaposleni kaznenci. Paznik je takoj pretepel nekega kaznencu, da je umrl, a je bil oproščen, ker so bile prične le kaznenci.

Burleson prizna, da se je to zgodilo na plantazi, a on ni bil v nobeni zvezi z upravo, ker je plantaza oddal v najem državi.

Washington, 13. septembra. — Senator Martine je napadel Pennsylvanijsko železniško družbo, ker je na jedilne listke dala tiskati stavke iz govora Hughesa, republikanskega predsedniškega kandidata.

Senator pravi, da je to infama, da zloraba, železnicu so javno prevažalo sredstvo in nimajo pravice izrabljati jedilnih voz iz drugih prostorov za javno propagando.

"To je dokaz," je nadaljeval senator, "da obstoji zveza med republikanskim strankom in Pennsylvanijsko železniško družbo. Železnicu se prostiriva za politične in strankarske nameve."

New York, 13. septembra. — Kapitan Barlow, ki zapoveduje ameriškemu parniku "Owego," ki je semkaj pripljal iz Roterdama, izjavlja z ozirom na napad nemške potapljače v Angleškem kanalu slednje:

"Bližali smo se francoskemu obrežju, ko smo slišali grmenje topov, ki je bilo nekaj navadnega. Bilo je pri obedu, ko mi je lajtnant dejal, da se sliši grmenje prav bliž.

Sel sem kasneje na krov in slišal sile strele prav bliž. Ležala je lahka magla. Potapljača nisem mogel videti, iztrelniški je bilo več strelov in ena granata je frčala za mojo ladjo.

Ustavil sem in kmalu se je pričkal potapljača. Z načema parnika je vihrala 22 čevljev dolga ameriška zastava, na obrah strane ladje je bila naslikana zastava, ime ladje in U. S. A.

Zapovednik potapljače mi je kazal, da naj pridek k njemu. To sem storil z čolnom. Njegove

Stevenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podpora Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODDEK:

Predsednik: John Vogrič, box 214, LaSalle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovšč, R. F. D. 4, b. 86, Girard, Kan.

II. Podpredsednik: Jozef Kuhelj, 2469 Irving Ave., S. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Layndale Ave., Chicago, Ill.

Telephone Lawndale 4635.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 51st St., Chicago, Ill.

NADZORNÝ ODDEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tauchar, 674 Ahay Ave., Rock Springs, Wyo.

POBOTNI ODDEK:

Anton Hrast, 811 95th Ave., New Duluth, Minn.

Anton Peterlin, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Jože Radiček, 679 box, Smith

